

Vzw Roppov

Martelaarslaan 212 9000 Gent tel 09/224.09.15 fax 09/233.35.89

e-mail info@roppov.be web www.roppov.be

VERSLAG

DIALOOGDAG 4 JUNI 2010

een dialoog met ouders, over wat ouders ons vertellen

BEHOUD/HERSTEL OUDER-KIND RELATIE IN DE BIJZONDERE JEUGDBIJSTAND

Ouders brengen hun ervaringen en vragen op verschillende manieren:

- In de oudergroepen: Gent en Sint-Niklaas/Dendermonde
- Via vragenlijsten
- Via interviews
- Via getuigenis op mail, forum, telefonisch
- Via andere organisaties die getuigenissen van ouders verzamelen

Hun mening vind je terug op onze website, gebundeld in teksten van ouders, onder: 'Wat zeggen ouders?' en in 'SchOUDERS' een tijdschrift voor en door ouders

Hun mening, aangevuld met uitwisseling en ervaringen uit de hulpverleningspraktijk, vind je ook terug op onze website, onder: 'Info voor voorzieningen' in de [themabundels](#)

Nieuw dit jaar:

- 'Samenwerken met ouders: uitwisseling tussen voorzieningen en verwijzers.'
- 'Signalen ouders van allochtone jongeren.' (OTA)
- 'Rechten van ouders in de jeugdhulp.'in uitvoering
- aanvulling 'Betrokkenheid van ouders in voorzieningen.'
- aanvulling 'Uitwisseling open verslaggeving.'

Deze dialoogdag werd voorbereid in de oudergroep Gent.

- Eerste bevraging rond wat ouders belangrijk vinden in functie van behoud/herstel van de relatie met hun kind.
- Nagekeken wat ouders vroeger inbrachten, via mail, via forum, uit andere oudergroepen...
- Citaten geselecteerd om hier voor te leggen.
- Een aantal vragen geformuleerd....

Verdere uitwerking en inbreng ook met:

- de deelnemers uit de oudergroep Waasland/Dendermonde
- de ouders die speciaal voor deze dag hun inbreng deden
- de oudergroep de Boei (vzw Zuidpoort, vereniging waar armen het woord nemen)
- ouders uit de redactieraad van het tijdschrift *Schouwers*

Allen ouders met ervaring in de bijzondere jeugdbijstand.

De vraag die we stelden:

Hoe zien ouders een tussenkomst vanuit de Bijzondere Jeugdbijstand?
Wat ervaren zij? Wat is hun verhaal?

De vraag die we nu aan jullie stellen:

Hoe kan hulpverlening in de Bijzondere Jeugdzorg er voor zorgen dat ouders zich beter voelen?

Algemene vragen die tijdens de voorbereiding naar voor kwamen:

- ✓ Wordt de positie van ouders ten opzichte van hun kind anders, doordat er hulpverlening start?
- ✓ Heb je als ouders dan nog evenveel te zeggen over je kind als daarvoor? Heb je dan nog evenveel rechten als daarvoor?
- ✓ Wat met je bezorgdheid? Alle gevoelens die meespelen bij een tussenkomst van buitenstaanders...
- ✓ Hoe blijf je ouder? En hoe blijft dit ook duidelijk voor je kind?
- ✓ Mag je dezelfde beslissingen blijven nemen ten opzichte van je kind? Waarom wel/ waarom niet?

Hoe willen ouders hun positie behouden/herstellen ten opzichte van hun kind?

WERKGROEP 1: DOOR BETROKKEN TE WORDEN BIJ BESLISSINGEN.

Als ouder moet je mee kunnen blijven denken en beslissingen nemen als het zaken voor je kind betreft. Dit moet duidelijk zijn in de aanpak van de hulpverlening. Dit moet ook duidelijk zijn naar de jongere, de ouder moet zijn positie als ouder van het kind blijven behouden.

WERKGROEP 2: DOOR MEER DUIDELIJKHEID, HELDERE INFORMATIE, INSpraak EN BEGRIP VOOR DE KANT VAN DE OUDERS.

Dit is van belang doorheen het hele proces, van bij de start, bij overleg en verslaggeving...

WERKGROEP 3: DOOR DE AFSTAND TE BEPERKEN EN DOOR OUDERS TE BETREKKEN BIJ WAT ROND DE JONGERE GEBEURT.

Ouders vragen om meer kansen tot betrokkenheid. Hierbij is een uitnodigende en ondersteunende houding van de hulpverlener van belang.

Hoe kunnen we er samen voor zorgen dat ouders zich beter voelen?

WERKGROEP 1:

DOOR BETROKKEN TE WORDEN BIJ BESLISSINGEN.

Moderatie: Arnold Pauwels. Verslag: Tom Raick

CITATEN UIT GETUIGENISSEN VAN OUDERS:

POSITIEVE ERVARINGEN:

“Wij zaten allen samen: jongere, hulpverlener, consulent, ouders, jeugdrechter, in een vrij klein lokaal. Niemand kon daar zomaar binnen lopen en het gesprek ging door aan een gewone vergadertafel. Ik voelde me als ouder gehoord, één van de partners die meepraten in het dossier.”

“Een bepaalde jeugdrechter praatte eerst apart met ons, zonder hulpverleners, ouders apart, jongere apart. Zo wisten we dat hij ook ons verhaal gehoord had. Pas daarna begon de zitting in de grote zaal.”

“In de hulpverlening zouden de gesprekken in alle fasen van het proces steeds met beiden moeten zijn: met de jongere én met de ouders. In deze gesprekken kan men beiden ook op de hoogte houden over wat men inbracht.”

“In de instelling werd samen met de ouders en de jongere overleg georganiseerd om stap voor stap het terugkeren naar huis voor te bereiden. In dit overleg werden de plannen voor de weekends besproken. Ook de vraag of mijn zoon met zijn vriendin weg mocht voor een weekend.”

“Het gesprek over een schoolverandering was met jongere, ouder, hulpverlener, CLB medewerker en de school. Ieder deed zijn zeg.”

NEGATIEVE ERVARINGEN:

“Als je niet mee kan praten, hulpverleners alleen beslissingen nemen, dan voel je je van bij de eerste stap als ouder al opzij gezet.”

“Ouders die op de gang moeten wachten terwijl consulenten en hulpverleners samen overleggen, voelen zich uitgesloten van belangrijke besprekingen.”

“Positief is dat men naar ons ook luistert. Zowel wij als de jongere hebben een eigen vertrouwenspersoon. Maar wanneer deze mensen samen in team zitten lijkt het begrip en de steun weer weg. Op team worden beslissingen genomen waar wij als ouders geen zicht meer hebben waarom men zo beslist. Er komt geen verantwoording of uitleg.”

“Ouders mochten het dossier niet lezen of wisten niet dat dit mocht. Toch worden elementen hieruit gebruikt om belangrijke beslissingen te nemen waar weinig of niet meer over gepraat kan worden.”

“De jeugdrechter die zonder contact met mij op te nemen beslist heeft dat ze samen met haar vriendje op reis mocht gaan, terwijl dat die bij onze vorige samenkomst ons als bezorgde ouders op het hart had gedrukt dat er geen beslissingen zonder ons zouden zijn!”

“...Om de zes maanden is er een overleg met alle hulpverleners (12 professionelen uit verschillende sectoren met casemanager). Voor het laatste overleg werden we uitgenodigd om 13.30 uur. We waren stipt op tijd. Mijn man nam een halve dag verlof hiervoor. We hebben moeten wachten tot 15.20 uur.

Ondertussen begon ik me, samen met mijn man, meer en meer op te jagen. Alle hulpverleners waren aan het praten en wij waren er niet bij. Plots werden we binnengeropen. Ik had toen het gevoel dat alles al was besproken zonder dat men onze mening vroeg. Mijn zin om dan nog veel te zeggen was over, alles was al gezegd. Wij moesten enkel akkoord gaan. Plots verlieten een aantal hulpverleners de zaal omdat het gesprek met alle hulpverleners was uitgelopen. Toen voelde ik me echt in de steek gelaten. Het gesprek met ons duurde slechts 20 minuten. Op het einde van dit gesprek waren er van de 12 hulpverleners amper 5 aanwezig. Wij vonden het als ouders heel jammer dat niemand echt naar onze mening vroeg. Een aantal hulpverleners denken dat hun idee over een aantal zaken het beste is, veel beter dan ons idee. Ik heb het gevoel dat als zoiets nog op die manier gebeurt, ze ons beter niet meer vragen.....”

Vragen uit de oudergroep:

- **Is het mogelijk om ouders steeds te betrekken bij beslissingen?**
Dit is van belang om te kunnen nadenken op lange termijn. Zoniet lijken beslissingen soms meer gestuurd door het belang van de jongere (in de zin van de jongere die zijn goesting krijgt) en niet gedacht op lange termijn. Op lange termijn is de relatie met ouders belangrijk, daar moeten jongeren ook na hun 18 kunnen op terug vallen.
- **Gebeurt de schoolkeuze steeds in overleg met de ouders? En wie heeft hierin het laatste woord als verschillen zijn?**
Er kan niet beslist worden zonder ouders.
Bij kinderen die thuis wonen zijn het ook de ouders die een belangrijke stem hebben: weekendjes uit met het lief, beslissen welke school... waarom moet dit dan anders wanneer hulpverlening ‘tussenpersoon’ wordt?
- **Wordt er een onderscheid gemaakt bij scheiding met wie het hoederecht heeft?**
Ouders vragen om hiermee rekening te houden. In de praktijk komen de gevolgen immer terecht bij de ouder met hoederecht.
- **Kan er meer tijd gemaakt worden voor ouders?**
Tijd nemen om te werken aan het wederzijds vertrouwen tussen hulpverlener en ouder. Luisteren naar ouders, niet alleen naar de jongere.
- **Als het niet klikt met de hulpverlener, wordt dan de mogelijkheid voorzien om te veranderen van hulpverlener?**
- **Kan er meer rekening gehouden worden met de eigenheid van ieder gezin?**
Plannen en beslissen met respect voor het tempo van de ouders en de manier van opvoeden en omgaan met de jongere.

UITWISSELING IN DE GROEP:

OU = reactie van een ouder HV = reactie van een hulpverlener MOD = reactie of *vraag* van de moderator
ROP = reactie van Ingrid vanuit ROPPOV

GROEP 1

De uitspraken van ouders werden voorgelezen, hieronder volgen de reacties en ideeën van ouders en hulpverleners.

M.b.t. overlegmomenten en het betrekken van ouders bij beslissingen die daar genomen worden:

HV: Het is treffend dat er vaak heel veel hulpverleners bij een overleg aanwezig zijn. Dit kan overrompelend zijn voor de ouders. Wij proberen met minder te zijn en op tijd te beginnen, en ook zeker geen inhoud over te slaan.

HV: Als hulpverlener maak je sowieso fouten. We moeten eruit leren en een nieuwe aanpak zoeken vanuit ervaringen met ouders. Dit kunnen zelfs details zijn voor hulpverleners, die belangrijk zijn voor

ouders. Wij proberen ouders altijd uit te nodigen voor overlegmomenten. Soms gaan ouders liever niet, maar ze moeten wel steeds een uitnodiging krijgen.

HV: Wij doen nooit meer gesprekken zonder ouders, want dit geeft een ongemakkelijk gevoel.

OU: Reactie van een ouder (op situatie waarbij men ouders uren had laten wachten voor een overleg):
“Ik zou niet 2 uur wachten als ouder.”

Rond open verslaggeving en dossier:

HV: Het hulpverleningsdossier kan door alle cliënten worden ingekeken van in het begin, bij de intake.

HV: Bij open verslaggeving botsen soms de belangen van de ouders met deze van de jongere, wat tot een moeilijke situatie leidt.

HV: Werken met open verslaggeving ligt nog erg moeilijk, het is nog totaal niet ingeburgerd bij ons. We proberen wel het verslag met de ouders door te nemen, alvorens het door te sturen.

Het hulpverleningsproces m.b.t. (herstel van) de positie ouder-kind

HV: We proberen zoveel mogelijk de ouders te betrekken, ze zijn altijd welkom om jongeren te bezoeken of met begeleiders te babbelen. We hebben een “lage drempel zondagavond”, om ouders op hun gemak te stellen om in dialoog te gaan over hun kind. Dit werkt goed.

MOD: Worden die goede bedoelingen van hulpverleners ook zo ervaren door de ouders?

OU x: Geen slechte ervaringen mee. Ik word overal bij betrokken, heb er een goed gevoel bij.

OU x: Het is niet negatief voor mij. Alles gebeurt samen, in een open sfeer.

MOD: Laten we omgekeerd kijken: Wij, hulpverleners, zijn participanten, wij moeten ons afstemmen op ouders.

ROP: Veel ouders verwachten nog meer dan wat wij doen. Het gaat niet alleen over luisteren en informeren, het gaat ook over samen zoeken naar oplossingen. De uitnodiging daartoe moet komen vanuit de hulpverleners: er moet een hand worden uitgestoken naar de ouders. Bijvoorbeeld een vergadering samen met de ouders voorbereiden, en dán pas naar de consulent gaan voor de vergadering.

HV: Wij proberen met ouders naar doelstellingen te zoeken en de taal en de stem van de ouders in het verslag te integreren. Wat de ouder zegt moet er in komen.

OU y: Er wordt veel aandacht besteed aan de rechten van het kind, maar wat met de rechten van ouders?

ROP: Zeker in het toewerken naar 18 jaar, is het herstel van die relatie belangrijk. Wat als de ouder contact wil met de jongere en niet omgekeerd?

HV: Het is een proces om in dialoog te blijven gaan om tot een consensus te komen. We moeten hard zoeken om die dialoog gaande te houden.

HV: Bij een plaatsing is dit minder evident, want je weet als ouder niet meer hoe je kind zich voelt, je kan het niet meer zien. Je ziet en hoort ook niet hoe het op school gaat, het contact gaat verloren.

OU y: Ik wil gewoon weten met wat mijn kind bezig is, hoe het zich voelt. Ik wil geen droge cijfers.

HV: Die 'lage drempel zondag' (zie hoger) heeft dit als doel. De ouders horen dan rechtstreeks wat er allemaal gebeurd is, hoe het kind zich voelt, welke zijn sociale contacten zijn enz.

HV: De rechten van de jongere botsen soms met de rechten van ouders om te weten waarmee hun kind bezig is, als de jongere dit niet wil.

ROP: Hulpverleners gaan door ouders ervaren worden als aan de kant van jongeren staande. De ouders voelen zich alleen staan doordat er een heel forum van hulpverleners rond de jongere gevormd wordt.

HV: Bij het werken met een combinatie van individuele en gezinsbegeleiding spelen conflicten tussen ouder en kind op de duur ook tussen de begeleiders. Dit normaliseert voor een stuk de problemen in die relatie als “van deze wereld”.

MOD: Hoe voelen jullie zich bij die afsplitsing van posities (IB-GB)?

HV: Overleg tussen beide wordt gestimuleerd. De fundamentele kwesties zijn wel moeilijker dan de praktische zaken.

HV: Co-begeleidingen kunnen heel zinvol zijn.

OU y: Dit is positief, want anders kan je schrik krijgen: ik ga iets negatiefs doen en de hulpverlener zal de positie van het kind kiezen.

OU x: Ik heb geen negatieve ervaringen bij enkel IB. Ik snap dat het een IB is en vertrouw erop dat er met mijn kind gewerkt wordt. Het is belangrijk dat ieder kind een IB heeft.

OU y: Ik heb een ongemakkelijk gevoel bij de gesprekken tussen mijn kind en de IB: “Mijn kind vertrouwt mij niet. Het zegt niets tegen mij, alles tegen de IB.”

HV: Een IB moet zoeken: “Hoe kan dit kind dit aan mama of papa vertellen?” Een kind zegt sommige dingen niet tegen zijn ouders uit schrik om de ouder verdriet aan te doen.

HV vraag aan OU: Vind je het belangrijk dat je als ouder ook een vertrouwenspersoon hebt, die naast je staat, zoals de IB bij je kind?

OU: Ja

Concrete vragen i.f.v. het contact ouder-kind; welke aanpak kan een antwoord zijn op de bezorgdheden van ouders?

Is het mogelijk om ouders steeds te betrekken bij beslissingen?

OU: Het is erg dat echt alles via de jeugdrechter moet passeren, bijvoorbeeld als je je kind een dag extra wil in de vakantie. Elk vraagje moet via de jeugdrechtbank. Ik heb begrip voor de tussenkomst van de jeugdrechtbank, maar dit moet ruimer geregeld worden.

MOD: Er bestaat zo iets als “doorlopende toestemming”. De voorziening bekijkt dit dan verder met de ouders. Het is inderdaad belangrijk dat er ruimte ontstaat, want dit kan het herstel tussen ouder en kind bevorderen.

HV: Het is moeilijk als het een +18-jarige betreft die in een voorziening verblijft, dan beslist hij zelf of de ouders bij besprekingen aanwezig zijn. Hoe is dat voor de ouders?

HV: Je kan toch als voorziening standpunt innemen?

MOD: Je kan op voorhand afspraken maken met de jongere, bijv.: “Wij geven wel informatie aan je ouders, want ze zijn nog bezorgd over jou.”

ROP: Sommige ouders weten zelfs niet waar hun kinderen zijn, zoals een kind dat dakloos is na BZW, bijvoorbeeld. Werken naar herstel is heel belangrijk, want misschien kunnen ouders dan zulke situaties vermijden.

MOD: We hangen als hulpverleners ook vast aan wetten. Na meerderjarigheid verandert er heel wat.

OU: Die meerderjarigheid komt dichterbij en dichterbij, en ik weet niet eens wat er gaat gebeuren op 18 jaar. Mijn kind kent mij niet eens, hoe gaat hij mij vinden? De hulpverlening moet toewerken naar herstel, in de plaats van afstand te bewaren. Mijn kind wil zelf geen contact, maar dit komt omdat er al lang geen contact meer geweest is.

HV uit BZW: Vroeger hadden we vooral individuele begeleiding, waarbij de jongere alles zelf bepaalde, wat het soms heel moeilijk maakte om het contact met de ouders te herstellen. Nu hebben we naast de IB ook gezinsbegeleiding in functie van het herstellen van het contact. Ouders ervaren dit als heel positief.

HV: Door intensieve IB werk je vaak vervreemding in de hand.

HV: We moeten idealistisch blijven denken: herstel is mogelijk, ook na lange tijd.

Gebeurt de schoolkeuze steeds in overleg met de ouders? En wie heeft hierin het laatste woord als er verschillen zijn?

HV: We laten de keuze over het net, en indien mogelijk ook de school, over aan de ouders. Maar de afstand moet wel overbrugbaar zijn.

MOD: *Wat bij een verschillende vraag?*

HV: Het verschil ligt vooral tussen de ouders en de jongere. Voor ons is er een heel ruime keuze mogelijk. We proberen in overleg te gaan met de ouders.

MOD: *Wat als het kind heel ver verblijft en het de bedoeling is dat hij later naar huis gaat?*

HV: Voor ouders is de afstand van en de onbekendheid met de school een extra drempel. Zij moeten dan gaan uitleggen waarom hun kind zo ver naar school gaat, en waarom het van school verandert. Ouders zijn ook vaak bezorgd dat het kind op de nieuwe school geen vriendjes zal hebben.

Wordt er een onderscheid gemaakt bij scheiding met wie het hoederecht heeft?

HV: Dit kan niet anders.

OU: Beide ouders hebben het recht te weten wat er met hun kind gebeurt.

HV: Er is een verschil tussen beslissen en informatie krijgen. Het is het moeilijkste bij co-ouderschap.

ROP: Er moet gekeken worden naar praktische gevolgen, bij wie het kind terecht komt.

HV: Het hoederecht vervalt bij pleegplaatsing. Ouders mogen wel over verschillende zaken beslissen maar het moet uitvoerbaar blijven voor het pleeggezin.

HV: Als de jongere informatie niet wil delen met de ouder (vb. het verslag), dan wordt dit ook niet (voor)gelezen. Het geldt voor beide kanten.

GROEP 2

Rond aanwezigheid van ouders bij overlegmomenten en tijdens het hulpverleningsproces:

HV: Overleg zonder ouders erbij is niet gepast. Even belangrijk is dat de voorbereiding over het doel van het overleg samen met de ouders gebeurt.

HV: Op ons team wordt stilgestaan bij de manier waarop beslissingen worden genomen i.v.m. de kinderen. Zo nemen we soms de beslissing om niet te beslissen zonder de ouder.

HV: Intake en opname gebeuren nooit zonder de ouders. Ook worden niet zomaar zaken besproken op voorhand, zonder dat de ouders erbij zijn. Wat we wel tegenkomen, is dat de jeugdrechter toelatingen geeft die botsen met de beslissingen van de ouders. Wij vragen dus wel de mening van de ouders, maar uiteindelijk beslist de jeugdrechter. Dit kan wrevel veroorzaken bij de ouders.

HV: We moeten dit aan de ouders blijven benadrukken, dat de beslissing van de jeugdrechter onzeker is, zodat we betrouwbaar blijven voor ouders. Anders zetten we hen op het verkeerde been.

HV: Het is passé om zonder ouders te overleggen.

HV: Bij de zesmaandelijks gesprekken hebben we een slecht gevoel op de jeugdrechterbank: iedereen gaat apart naar binnen, wat tot wantrouwen leidt. Ook het lange wachten is vervelend.

HV: Het gevoel van de ouders is soms dat er teveel hulpverleners rond de tafel zitten.

HV: Wij gaan niet meer naar besprekingen zonder de ouders. Het is verrassend dat veel andere vormen van hulpverlening dit vervelend vinden. Zij vinden het nog evident van dit zonder de ouders te doen. Wij zijn dan de stoorzender. Als een ouder het niet ziet zitten, dan gaan wij ook niet en zoeken we naar een oplossing om toch samen te kunnen gaan, eventueel op een ander moment.

HV: In de praktijk komen ouders het dossier niet inkijken, daarom nemen wij het dossier mee naar de ouders en gaan we er van in het begin mee aan de slag. Het dossier ligt als werkinstrument op tafel.

OU: Dit is een goed idee, daardoor vertrouwen wij de hulpverlener meer. Zo kan er niets weggestoken worden.

HV: Wij geven het verslag niet automatisch af, want de ouders willen dit niet altijd.

MOD: Er zijn verschillende vormen van begeleiding, vaak is dit alles evidentier in thuisbegeleiding. Hoe staan andere sectoren hier tegenover?

HV aan OU: Als je aan je eigen situatie denkt, wie zou je als vertrouwenspersoon willen?

OU y: Iemand die niets met pleegzorg te maken heeft, iemand van de andere kant.

ROP: Ook bij tevredenheid van ouders over de hulpverlening, blijft er vaak een negatief gevoel. En je zwijgt daarover als ouder, omdat je in het algemeen tevreden bent.

OU x: Als iets mij niet aanstaat, dan zeg ik het.

OU y: Een vertrouwenspersoon is ook goed om ons inhoudelijk bij te staan.

HV: De open verslaggeving moet begrijpbaar zijn.

HV: Leggen hulpverleners uit de BJZ contact met de context-hulpverlening (CAW...) rond de ouders? Het zou als ingang kunnen dienen voor contacten en herstel tussen de ouders en het kind?

HV: Er is de moeilijkheid om posities in te nemen als hulpverlener, tussen ouder en kind. Welke houding moeten we aannemen? Zijn we er ons van bewust dat wij er als participant zijn van de ouders?

Concrete vragen i.f.v. het contact ouder-kind; welke aanpak kan een antwoord zijn op de bezorgdheden van ouders?

Is het mogelijk om ouders steeds te betrekken bij beslissingen?

OU: Ik heb geen contact meer met mijn oudste kind. Wat nu? Het is belangrijk dat hij op 18 jaar steun krijgt en ik wil die kunnen bieden.

HV: Het is van belang van te blijven proberen om ouders uit te nodigen, ook als de jongere geen contact wil. Dan ervaart de jongere toch dat zijn ouders er willen blijven zijn voor hem.

OU: Ik heb vroeger een plaatsing gevraagd uit bezorgdheid, en nu ben ik een slechte moeder.

ROP: Op een bepaald moment was die plaatsing nodig. Maar later is herstel nodig. Hiertoe moet de hulpverlening de hand blijven uitsteken, misschien ook als de jongere dit niet wil.

MOD: Je kan respect hebben voor het feit dat de jongere geen contact wil, maar toch aan de jongere zeggen dat je zijn ouders minstens blijft informeren.

HV: Wat als je geen oor vindt bij de consulent, bij de jeugdrechter? Welke instantie kan je dan aanspreken? De ombudsdienst? Want de 'afwezige ouder' wordt al snel de 'vergeten ouder'. Enkel en alleen omdat een ouder op een bepaald moment hulp en afstand nodig had. Dit moet vermeden worden. Ouders moeten zichtbaar gemaakt worden door de hulpverleners.

HV: Vaak is er iemand nodig om de ouder bij te staan in het hele proces van de hulpverlening. Zo kan vermeden worden dat een ouder 'vergeten' wordt.

HV uit BZW: Men kan samenwerken met diensten rond de ouders om dit contact te onderhouden, te herstellen.

HV: 'Decreet rechtspositie ouders' als idee.

HV: Deze tekst hier (bundel van de dialoogdag) moet in de teams verder gebruikt worden, er moet mee aan de slag gegaan worden binnen de voorzieningen.

Gebeurt de schoolkeuze steeds in overleg met de ouders? En wie heeft hierin het laatste woord als er verschillen zijn?

HV: Als het haalbaar is, dan wordt de keuze van het gezin gevolgd, maar de afstand kan een probleem zijn.

HV: Wat als de ouder bereid is om het vervoer te doen?

HV: Het is moeilijk op veel vlakken.

HV: Ouders betrekken bij beslissingen op voorhand is het belangrijkste. Niet wachten tot de beslissing al genomen is.

HV: Overlegmomenten moeten op voorhand met de ouders voorbereid worden. Dan is de ouder meer voorbereid en betrokken bij de beslissingen.

Als het niet klikt met de hulpverlener, wordt dan de mogelijkheid voorzien om te veranderen van hulpverlener?

HV: Bij ons hield het team de gezinsbegeleider tegen om de IB te veranderen bij één van de kinderen, op vraag van een ouder.

MOD: Het kan moeilijk te organiseren zijn om te veranderen, maar dan moet je dit aan de ouder goed uitleggen.

HV: Het decreet zegt dat, als er keuze mogelijk is, het kind de hulpverlener moet kunnen kiezen.

MOD: Als het conflict blijft duren, dan is het zinloos om door te gaan, maar korte conflicten zijn normaal.

HV uit TB: Wij hebben dit al een paar keer gedaan. Bijvoorbeeld als de cliënt geen man wil als hulpverlener. We beluisteren het verhaal van de ouders en nemen hen serieus.

OU: Voor de ouders zelf kan het ook met de consulent niet klikken, wat zijn daar dan de mogelijke gevolgen van?

Conclusies uit beide groepen en handvatten voor een goede aanpak

- Het start bij onze eigen houding als hulpverlener: Wij zijn participanten van de ouders
- Hulpverleners erkennen meer en meer de gevoeligheden van ouders, maar goede bedoelingen zijn onvoldoende: We moeten de conclusies van de dialoogdag op de agenda van onze teams blijven zetten en ermee aan de slag gaan, ouders verwachten dit.
- Aandachtspunt: Het is niet omdat ouders tevreden zijn met onze hulpverlening, dat het voor hen niet moeilijk blijft om met de situatie om te gaan, laten we daar alert voor blijven.
- Ouders hebben ook rechten (cfr. grote aandacht voor de rechten van het kind).
- Betrouwbaar zijn voor ouders: de zaken niet mooier voorstellen dan ze zijn.
- Een hulpverlener heeft de plicht om te blijven proberen het contact tussen ouder en kind te herstellen, ook al wil één van beide partijen dit niet. We moeten een hand blijven uitsteken, in dialoog blijven gaan.

- Door een lange (pleeg)plaatsing kan een 'afwezige ouder' snel een 'vergeten ouder' worden. Alleen omdat een ouder op een bepaald moment hulp en afstand nodig had, betekent nog niet dat hij zijn kind nooit meer terug wil zien. De hulpverlening heeft als taak de ouder terug zichtbaar te maken met als doel het contact ouder-kind te herstellen.

Een aantal actiepunten:

- Ouders uitnodigen op een teamvergadering, bij de casusbespreking. Wel zorgen dat er niet teveel hulpverleners zijn.
- Het dossier gebruiken (meenemen) in de begeleiding en ermee aan de slag gaan, om wantrouwen weg te nemen en de stem van ouders meer naar voor te laten komen in het dossier.
- Een vertrouwenspersoon voorzien die de ouder in het proces van de begeleiding bijstaat. Dit is belangrijk omdat ouders zich vaak alleen voelen staan t.a.v. de begeleiding rond hun kind.
- Informele vaste momenten voorzien, zoals de 'lage drempel zondagavond'. Dit geeft ouders meer de mogelijkheid om voeling te houden met het reilen en zeilen in de voorziening, en verlaagt de drempel om een praatje te slaan met de begeleiding over hoe het met hun kind gaat.
- Er een zaak van maken om nooit zonder de ouders naar een overleg te gaan, tenzij de ouders liever niet aanwezig zijn. En heel belangrijk hierbij is dat de voorbereiding ervan samen met de ouders gebeurt. Zo is de inhoud mee door hen gedragen, en hebben zij meer invloed op wat beslist wordt.
- Co-begeleidingen bij een thuisbegeleiding kunnen de posities van ouders en kinderen versterken.
- De ouders informeren over zaken die hen kunnen helpen om het contact met hun kind te verbeteren. Een voorbeeld is de “doorlopende toestemming” die kan aangevraagd worden bij de jeugdrechter, omdat het vervelend is om elke kleine vraag voor extra contact met het kind via de jeugdrechtbank te moeten regelen.
- Meer plaats geven aan gezinsbegeleiding, naast de individuele begeleiding van het kind.
- Zorgen voor nabijheid tussen ouder en kind, bijvoorbeeld bij de schoolkeuze.
- Ouders beslissingen laten nemen over zaken m.b.t. hun kind bij een pleegplaatsing, als het uitvoerbaar is voor het pleeggezin.

WERKGROEP 2:

DOOR MEER DUIDELIJKHEID, HELDERE INFORMATIE, INSPRAAK EN BEGRIP VOOR DE KANT VAN DE OUDERS.

Moderatie: Sofie Fraeye. Verslag: Inge D'Halluin

CITATEN UIT GETUIGENISSEN VAN OUDERS:

POSITIEVE ERVARINGEN:

“Wij mochten het verslag lezen en aanpassen. We mochten er in schrappen en zaken bijzetten. Dat was een goede manier van werken.”

“Steeds alle verslagen laten lezen. Door ouders laten aanpassen en de goedkeuring laten geven voor het verstuurd wordt.”

“Bij verschillende meningen samen zoeken hoe dit best te formuleren.”

“Duidelijke informatie over rechten, wat je als ouder kan beslissen. Duidelijk zijn ook over wat je niet mag beslissen. De mening van ouders niet vragen als de jeugdrechter toch anders beslist en jij als ouder dan geen inspraak meer hebt.”

“In thuisbegeleiding werd de cirkel van de communicatie rond gemaakt: ‘Dat heeft uw mama gezegd’, ‘Dat heeft uw kind gezegd’.”

“Thuisbegeleiding die steeds bereikbaar is.”

“Vermits het steeds om een vrij emotioneel geladen situatie gaat (jeugdrechtbank neemt ingrijpende beslissingen betreffende hun kinderen) voelen ouders zich op dat moment ook verward. Wanneer vele vragen door je hoofd spelen, moet je op zo 'n moment al heel wat moed verzamelen om dan zelf op zoek te gaan naar antwoorden.

Het zou goed zijn dat op zo 'n moment meer aandacht gaat naar de nodige steun en informatie voor ouders.”

NEGATIEVE ERVARINGEN:

“Een kind werd vrij plots opgehaald omdat op dat moment plaats vrij was in een instelling. Het eerste contact met de hulpverleners gebeurde via school, zonder de moeder. Daarna pas werd de moeder betrokken. Het moment van de effectieve plaatsing kwam vrij plots en moeder voelde zich niet voorbereid en was overweldigd.

Daardoor kreeg ze niet de kans haar zoon goed te informeren. Het kind vroeg een uitleg die zijn moeder niet kon geven. De moeder voelde zich machteloos.

De moeder voelt zich heel schuldig dat ze haar kind geen antwoorden kon geven. Ze vraagt zich ook af hoe met zo 'n start er ooit een samenwerkende, positieve relatie met de hulpverleners kan zijn. Ze heeft het gevoel dat de hulpverleners de manier waarop en de tijdsplanning voorbereid hadden zonder dat zij echt betrokken was. Zowel kind als moeder bleven in de kou staan en waren niet goed voorbereid. Het was een ingreep die wonden sloeg in hun leven. Enkel wantrouwen bleef over, bij iedereen. Hoe zou jij je voelen als het jouw kind was? ”

“Gesprekken met ouders en kind gebeuren apart. De informatie wordt in team samengebracht en gaat niet terug naar de verschillende partijen.”

“Ik heb x sinds 1 juli amper 2 weken gezien. Zelfs nu met de herfstvakantie (ik heb heel veel moeite gedaan om vakantie te krijgen) en ondanks dat ik dit heb doorgegeven aan de begeleiding dat ik x minstens 2 dagen wou zien heb ik x nog niet gezien en zal ik x ook niet zien.”

“Ik heb de verkeerde beslissing genomen door x in een instelling te zetten want nu zitten we spijtig genoeg verder dan ooit van elkaar. De begeleiding luistert wel en knikt maar hun repliek is altijd ‘wij handelen in het welzijn van het kind’.

Ik voel mij dik in de kou gelaten - ik zie mijn kind doodgraag en vind zeker de beslissing niet in het welzijn van het kind op 16 jarige leeftijd...en mijn moedergevoel en liefde zijn gekraakt omdat ik begaan wil zijn en dat men mij verhindert van mijn kind te koesteren waar is onze inspraak als ouder in de opvoeding van ons kind?”

Vragen uit de oudergroep:

- Ouders vragen dat er meer tijd gemaakt wordt om een **tussenkoms**t voor te bereiden met hen en met de jongere. **Hoe kan je dit inlassen?**
- Tijdens de begeleiding graag ook aandacht voor de situatie van ouders. Tijdens een begeleiding kijk je ook naar jezelf. De vraag stellen rond wat fout ging, waar schuld ligt is iets dat bij de ouders meespeelt, doch hulpverleners moeten deze rekening niet maken. Ouders ondervinden al genoeg dat het misliep en dat ze de klok niet kunnen terugdraaien. Hulpverleners moeten zich anderzijds ook niet opstellen alsof je ‘een duts’ bent, ook al gaat het soms niet goed. Je blijft je als ouder steeds vragen stellen, onmachtig voelen. Het is belangrijk voor het kind dat jij je als ouder ook beter voelt. Maar je eigen verwerkingsproces, daar moet je zelf door. Bijzondere Jeugdzorg moet voor de jongere werken. Iets anders is nodig.....Waar ga je zoeken? **Hoe kan je als hulpverlener helpen hierbij?**
- Je mag deskundigheid verwachten van een hulpverlener maar geen alwetendheid. De hulpverlener moet beseffen dat hij niet in de situatie zit, en dat iedere situatie anders is, ieder kind, iedere ouder, iedere gewoonte in een gezin.
 - als ouders heb/had je bepaalde dromen en verwachtingen omtrent je kind
 - je kiest een bepaalde aanpak om een welbepaalde reden, waarbij je ook op lange termijn nadenkt (opvoedingsprincipes)
 - hulpverleners voelen de wanhoop niet, de manier waarop anderen naar deze problematiek kijken, kan ook hard overkomen
 - er is een tijd nodig om te aanvaarden dat je kind problemen heeft
 - je gevoel als ouder is sowieso anders; een theoretische uitspraak van een ‘deskundige’ raakt aan dit gevoel; komt al vlug over als ‘hij weet het beter’, ik als ouder heb gefaald, heb schuld, ik krijg de stempel
 - mensen zonder kinderen zijn niet door dezelfde ervaring gegaan, ouder zijn gaat gepaard met voortdurende twijfel, dat merk je pas als je effectief kinderen hebt.
 - het feit dat je een afstand met je kind verkiest, de angst wat je kind daarover denkt, de vraag wat je dan betekent voor je kind...**Dit speelt allemaal mee, hoe kan dit een plaats krijgen?**
- Aandacht voor allerlei zaken die in het **gevoel van de ouder/jongere/andere familieleden** (broers en zussen) meespelen Deze hebben ook hun invloed in de relatie hulpverlener-ouder.
 - wat is de positie van de anderen ten opzichte van het kind, hoe deze behouden

- belangrijk: besef dat je je kind niet wegduwt maar wel de problemen; de liefde voor je kind valt niet weg, de bezorgdheid ook niet; de voortdurende vraag of dat duidelijk is voor je kind speelt een belangrijke rol
- wanneer je als ouders een time-out nodig hebt, of afstand wil, hoe kan je dan toch nog de band met je kind een plaats geven
- hoe voelt het kind zich? Afgewezen? 'stout'?

Hoe kan men daarmee omgaan binnen de bijzondere jeugdbijstand?

Opmerking vanuit de oudergroep: let op! Iedere ouder kijkt daar anders naar, zit op verschillende momenten in een verschillende fase en heeft bovendien andere zaken nodig om hiermee om te gaan....**Communicatie** hierover is erg moeilijk....

UITWISSELING IN DE GROEP:

Aan de hand van play mobile figuurtjes werd gezocht naar de positie van de ouder en van de hulpverleners. Dit rond de vraag: wordt de deskundigheid van de ouder gerespecteerd of wordt ze als 'je weet er niets van' bekeken?

BEDENKINGEN, TIPS en HULPMIDDELEN:

- Een evenwicht zoeken tussen: het belang van de ouder versus het kind: moeilijk voor de ouders met het rechtsdecreet rechtspositie van de minderjarige. Kind: rechten maar geen plichten; ouder: plichten maar geen zichtbare rechten → ouder meer en voldoende beluisteren.
- Geen overlading van informatie geven: onthaalmap aanbieden die kort maar krachtig en in eenvoudige taal geschreven werd. Er kan gedurende de begeleiding nog steeds uitgebreider info gegeven worden over bepaalde items.
- Afstand ouder-kind bij plaatsing : wordt ervaren als een falen bij de ouder. Zullen niets blijven zeggen zolang er geen positieve ervaring is.
Als HV gesprekken voeren met ALLE partijen, ieders mening bevragen. Ouder die niets meer zegt ≠ onverschillig zijn → positieve ervaring = MOED geven.
- Gesprekken voeren in vertrouwde omgeving = makkelijker en minder bedreigend voor ouder.
- Bewust zijn dat een plaatsing ERG is voor ouders. Dit blijven benoemen.
- Hoe 'onbereikbare' ouders bereikbaar maken en houden? Ouders mogen het opgeven, een HV mag niet opgeven moet BLIJVEN INFORMEREN: 'aanhouder wint', schriftelijk, telefonisch.
- Ouders niet bestraffen bij afwezigheid: hoe omgaan met boosheid van kind ↔ ouder? Kan HV blijven contact nemen en info doorgeven zonder toelating van het kind? Hoe kan je dan nog participeren als ouder? ↔ decreet rechtspositie.
- Bij intake de hulpvraag bevragen en blijven bespreken gedurende de begeleiding.
TIP: intake binnen de vertrouwde omgeving!
- HV kunnen ook een meerwaarde zijn om ouders te informeren vb bij echtscheiding, bij opname psychiatrie,...

- Belang van verslaggeving : ouders **BETREKKEN**, **INFORMEREN** en laten **AANVULLEN**.
- OPEN verslaggeving: → **EFFEKT** op ouders: meer vertrouwen, geen onwaarheden, **SAMEN** schrijven = het product van ouders én HV . Er wordt niet geschreven over de ouders maar **MET** de ouders. Terug moeilijk en ⇔ het decreet rechtspositie. Wat als deel jongere niet open kan besproken worden met de ouder omdat er geen toestemming is van jongere? Het blijft de verantwoordelijkheid van de HV om communicatie tussen ouder en kind gaande te houden.
- Decreet: moeilijk voor HV en voor ouder: oudergroep vindt soms dat HV verder moet gaan dan het toegestaan beroepsgeheim maar weet dat dit niet evident is.
- Hulpverlener zou een brug moeten zijn tussen ouder – kind.
- Kind op afstand zorgt ervoor dat de ouder extra nood heeft aan informatie want na de hulpverlening vallen ze terug op de **BAND** ouder en kind.
- Als HV stilstaan bij de onmacht, schuldgevoel van de ouder (zowel bij ouder als kind).

WERKGROEP 3:

DOOR DE AFSTAND TE BEPERKEN EN DOOR OUDERS TE BETREKKEN BIJ WAT ROND DE JONGERE GEBEURT.

Moderatie: Paul Schouppe. Verslag: Krista Krick

CITATEN UIT GETUIGENISSEN VAN OUDERS:

POSITIEVE ERVARINGEN:

“Er kunnen verschillende manieren gebruikt worden om ouders op de hoogte te houden:

** een heen-en-weer schriftje met enkele notities over hoe het thuis was na een weekend, hoe het in de instelling verliep tijdens de week*

** wekelijks telefoontje over dagdagelijkse zaken*

** beschikbaarheid, weten dat men altijd mag bellen en naar wie, wanneer, is belangrijk.”*

“Wanneer een jongere geen contact meer wil met de ouder kan de begeleiding het initiatief nemen om de ouder te blijven uitnodigen.”

“Een moeder vertelt dat haar kind niet meer met haar wou spreken. Toch ging ze elke maand opnieuw op gesprek in de instelling. Telkens weer werd dit aan de jongere gemeld. De jongere werd ook telkens uitgenodigd er bij te komen zitten wanneer ze dit wou. Na een tijdje volhouden is dit dan ook gebeurd. De moeder heeft het gevoel dat ze op die manier door de begeleiding toch erkend bleef in haar rol als moeder. De beslissing werd niet bij de jongere gelaten.”

“Hulpverleners die zodra de jongere terug is uit weekend in de instelling, naar huis bellen om te vragen hoe het weekend verlopen is.”

“Als ouder krijg je de eerste keus om op oudercontact te gaan. Pas als jij het wil, gaan de hulpverleners.”

NEGATIEVE ERVARINGEN:

“.....dat was het moment dat we hulp zijn gaan zoeken. Niet met de bedoeling van X uit huis te plaatsen, maar van beter te kunnen communiceren. X is een maand in observatie geweest en aan de hand van verklaringen hebben ze ons de raad gegeven om X in een instelling te plaatsen tegen de zin van ons beiden als ouder, maar ja, wat doe je dan dit zijn profs!”

“In de bijzonder jeugdzorg lijkt het soms alsof je uit de ouderlijke macht ‘ontzet’ bent:

- *opvolging van schoolwerk moet nagevraagd worden, gebeurt niet automatisch*
- *als bij een gesprek op school iemand uit de BJB aanwezig is, lijkt het of de ouder niets weet over schoolevoluties van het kind, de begeleider onderhandelt met de jongere alsof de ouder er niet is, de ouder voelt zich ‘het vijfde wiel aan de wagen’*
- *wanneer de begeleider ziek is of verlof heeft, stroomt er helemaal geen informatie meer door*
- *ouders worden ook niet geïnformeerd over de ‘normale gang’ van zaken in de hulpverlening, ze moeten vaak zelf uitzoeken op welke manier ze nog bij het opgroeien van hun kind betrokken kunnen blijven”*

“Ouders melden ook dat de redenen voor plaatsing niet echt duidelijk zijn soms. Evenmin heeft men een zicht op hoe de problemen zullen aangepakt worden, en wat hun rol hierin is.”

“Ouders zijn bezorgd over hoe hun kind een plaatsing aanvoelt. Het is vaak moeilijk er rechtstreeks over te praten. Aandacht voor het verwerkingsproces en hoe een kind dit alles ervaart is belangrijk. Bovendien heeft dit een grote invloed op de relatie tussen ouder en kind en op het vertrouwen dat de hulpverlener van iedereen krijgt. Er is nood aan duidelijkheid en ondersteuning zowel voor ouders, voor jongeren en bij de relatie tussen ouder en kind.”

VRAGEN UIT DE OUDERGROEP:

- Een plaatsing zou in principe nooit mogen gebeuren zonder dat er ook afspraken zijn met de ouders hoe gewerkt wordt aan de relatie ouder/kind. **Kan dit ingelast worden bij elk tussenkomen van hulpverlening? Op welke manier?**
- Bij conflict is het belangrijk dat de jongeren weten dat de ouders nog contact willen, dit moet hen doorgezegd worden. **Kunnen er afspraken gemaakt worden om de relatie met ouders ‘warm te houden’ . Hoe kan men dit doen?**
- Het is belangrijk een systeem te hebben waarbij informatie doorgegeven wordt zodat ouders op de hoogte blijven van het gewone reilen en zeilen; niet enkel contact als er problemen zijn, of om ‘de problematiek’ te bespreken. **Welke methoden bestaan er hiervoor? Is het volgende mogelijk?**
Gelijktijdige gesprekken voeren met de ouders en de jongere; indien de jongere niet aanwezig wil zijn, als dienst telkens weer de ouder op gesprek vragen met elke keer opnieuw een uitnodiging naar de jongere om er bij te komen zitten.
- Ouders moeten steeds uitgenodigd worden voor oudercontacten op school. Zorg dat ze ook geïnformeerd zijn. Dit wordt gezien als een opdracht van de voorziening. **Hoe kan dit gegarandeerd worden?**
- De ouders hebben een belangrijk aandeel in het schetsen van de problematiek en de startsituatie:
* over het probleem, * hoe het zich stelt in het gezin, * wat wel en niet werkt bij de jongere, * welke afspraken er zijn tussen ouders en jongere,

* welke opvoedingsmethode er gehanteerd wordt.

Een goede aanpak: de hulpverlener neemt zelf contact op met de ouders en stelt de vraag hoe ze het samen zullen aanpakken.

Hoe pakt men dit aan in de verschillende voorzieningen?

Het is van het grootste belang dat de ouders door de hulpverlening uitgenodigd worden om samen de analyse te doen. Ook al zullen sommige ouders hier niet op ingaan, of wensen ze daaraan niet deel te nemen, het is de taak van hulpverleners deze houding van bij de start aan te nemen:

- samen de analyse van de problematiek doen
- samen naar een werkbare aanpak zoeken (niet voorstellen als een oplossing vermits noch de ouders, noch de hulpverlening over de garantie beschikt dat een bepaalde aanpak in die context ook dé oplossing inhoudt)
- samen voorstellen formuleren (rekening houdend met wat ouders weten wat geen goede oplossing is voor jongere/gezin)
- bij meningsverschillen deze doorpraten Dat wil ook zeggen bij meningsverschillen over een bv. straffen, hierover praten en een aanpak zoeken waar ieder zich goed bij voelt.
- bevragen van en rekening houden met verwachtingen en grenzen van ouders. Dit wil ook zeggen respect voor momenten dat ouders even een time-out nodig hebben.

UITWISSELING IN DE GROEP:

Wat weten ouders over Bijzondere Jeugdzorg wanneer ze er voor de eerste keer mee in aanraking komen?

- ‘niets’
- Verschilt van plaats tot plaats, van dienst tot dienst, afhankelijk van wie de persoon is bij wie je terecht komt

Wat is je eerste ervaring? Wordt je goed onthaald? Op welke manier en welke informatie krijg je? Of aan de ouders gevraagd: Wat hebben ouders nodig opdat dit beter kan aangepakt worden?

- 1ste lijnszorg: ouders weten vaak niet dat ze bij een CLB terecht kunnen. Mensen weten vaak niet wat een CLB allemaal kan doen voor hen, waarvoor ze bij het CLB terecht kunnen.
- Vaak wordt er wel veel informatie gegeven die geen antwoorden vormen op de eerste vragen van de ouders, die hun interesseren,...
- Daarnaast wordt ook de vraag gesteld wat de ouders op dat moment kunnen horen. Vaak is het contact met de hulpverlening voor de ouders een zeer emotioneel gebeuren. Welke informatie is nu essentieel bij zo'n eerste contact?

Ouders stellen zich veel vragen en willen graag antwoorden op:

- Waar is mijn kind geplaatst?
- Hoe kunnen we jullie bereiken?
- Hoe kunnen we ons kind bereiken?
- Wanneer kunnen we best contact zoeken en hoe?

Ouders verwoorden hun gevoel in een systeem terecht te komen waar ze geen grip op hebben.

Zij adviseren:

Onthaal: Start de hulp met focus op de ouders. “Besef goed hoe zij naar je toe komen”, “Onwetend, onzeker, emotioneel sterk beladen”.

- Vraag ouders hoe het voor hen is om naar de hulpverlening te komen
- Ik wil horen hoe ik met jullie kan omgaan begeleiders?
- Ik wil horen hoe ik mijn kind kan bereiken
- Ik wil horen wie de persoon is naar wie ik kan bellen, ...

Wat hebben jullie, ouders nodig om dit gesprek te kunnen voeren?

Ouders adviseren:

- Nodig ouders uit voor overleg, gesprek, oudergroepen
- Heb voldoende oog voor de praktische hinderpalen van ouders, neem deze voldoende mee
- 't zou goed zijn indien ouders zo veel als mogelijk kunnen deelnemen aan die oudergroepen. Het zou goed zijn ouders 'te verplichten' om naar de oudergroepen te gaan,...

Respect voor tempo en emotie die ouders hebben bij de opname van hun kind.

Ouders blijven de belangrijkste figuren in het leven van de kinderen. Laat ouders, ouders zijn, erken hen als eerste verantwoordelijken,...

Als kinderen geplaatst worden:

- Elke plaatsing moet vooraf aan de ouders meegedeeld zijn, het is nodig dat ouders van te voren weten dat hun kinderen zullen geplaatst worden
- De wijze waarop passende informatie wordt gegeven is zeer sterk afhankelijk van de persoon van de hulpverlener,...

Ouders verwachten een **eerlijke en open houding**. Als je als hulpverlener voelt, weet, dat je het niet kunt hanteren, geef dit dan aan en verwijst door.

Wanneer ouders en/of kinderen aangeven geen contact te wensen: dit gebeurt in twee richtingen door ouders, maar ook door kinderen, kan gesteld worden geen contact te wensen, ...

- Probeer altijd de deur op een kier te houden
- Houdt ouders op de hoogte over hun jongere, houdt de jongere op de hoogte over hun ouders, vertel hen wederzijds over hun inzet voor de situatie, de stappen die ze zetten,...
- "Uw ouders blijven uw ouders, uw kind blijft uw kind"
- Houdt de band tussen ouders en kind vast

Hoe ouders betrekken in de begeleiding? Wordt vanuit de kant van ouders ervaren als een vreemde vraagstelling. Het zijn en blijven de ouders. Waarom zoeken naar hoe hen te betrekken, terwijl ouders sowieso betrokken zijn, want zij zijn de ouders.

Het zijn de ouders die de hulpverleners betrekken bij hun kinderen, niet andersom, maar soms wordt het wel zo. Ouders hebben het gevoel dat hulpverleners binnen hun systemen, diensten, de zaken soms omdraaien en dan dienen ze opnieuw energie te steken in hoe ouders te bereiken, te betrekken,...

Conclusies die we meenemen uit deze dialoog:

1. **Info-onthaal:** Besef goed, hulpverleners, hoe ouders voor je staan bij de eerste ontmoeting. Bedenk hoe zij zich kunnen voelen als het niet goed gaat met hun kind, in relatie tot hun kind,...
2. **Ouders zijn betrokken partij:** Hoe kunnen zij hun positie als ouders blijven opnemen, waarmaken,...? Hoe kunnen zij contact houden?
3. **Belemmeringen:** Houdt rekening met de praktische onmogelijkheid voor ouders om te komen. Doe actieve inspanningen als hulpverlener om informatie in de twee richtingen te laten stromen tussen ouders en kinderen.

Hoe ouders betrekken bij wat met jongeren gebeurt?

Zoeken naar **een systeem om informatie door te geven**, uit te wisselen, afhankelijk van wat de informatie is.

Ouders weten vaak van te voren niet wat er gaat gebeuren, hoe het zal verlopen, ... Laat staan dat ouders weten wat er dagdagelijks in de voorziening gebeurt: naar kapper gaan, naar oudercontact, communiefeesten (kledij, foto's,...)

Sommige voorzieningen geven brieven voor oudercontacten, het tijdschrift 'klasse voor ouders' mee aan de ouders. Ook bij de organisatie van communiefeesten worden ouders vanuit de voorziening vaak zo goed mogelijk betrokken.

Er is een onderscheid tussen wat je als hulpverlener vanuit de voorziening probeert te doen en hoe dit bij ouders binnenkomt. Ondanks de inspraak van de ouder, is de beslissing niet altijd dat wat de ouder wenst of zou beslissen,...

Er is een verschil tussen inspraak en effectief mee beslissen.

"Hulpverleners nemen het recht in eigen handen". Met betrekking tot een heel groot aantal thema's: roken, huiswerk, eten, vakanties,... Er zijn klare en duidelijke afspraken van wat zou gebeuren.

Er zijn regels en systemen om de dagdagelijkse werking in de voorziening mee te helpen, doch bij ouders komt dit vaak over als manieren om hen als ouder buiten spel te plaatsen.

- Wordt er voldoende uitleg gegeven over de regels en systemen van de voorziening?
- Afstappen van plaatsing, zoveel mogelijk. Residentieel verblijf wordt vaak nog begrepen als "mijn kinderen zijn me afgepakt".

Wat hebben afwezige ouders nodig om hun deur een beetje op een kier te kunnen zetten/houden?

- "Je bent ouder en je blijft ouder.."
- Soms zijn ouders echt op, moe, ...
- Vanuit ambulante settings heb je tijd om de werkrelatie op te bouwen en is de positie van ouders veel duidelijker een verantwoordelijke positie,...

Er is een fundamentele verandering in kijk nodig: "ouders zijn ouders"

De omkadering voor gezinsbegeleiding in de voorzieningen is al 25 jaar onveranderd hetzelfde. Twee gezinsbegeleiders begeleiden alle gezinnen, contexten worden ontdubbeld.

Staat betrekken van de ouders dan niet op de prioritaire plaats?

Het is belangrijk ouders te blijven betrekken,... ook al haken zij af.

Conclusies die we meenemen uit deze dialoog:

1. We dienen als hulpverleners te zoeken naar **een systeem om wederzijds informatie te kunnen uitwisselen tussen ouders en kinderen**, afhankelijk van het soort informatie.
2. **Regels en systemen** die bepalen hoe de hulpverlening wordt georganiseerd, **zetten ouders soms buiten spel**, ... zo voelen zij dit aan.
3. Er is een **verschil tussen inspraak krijgen, geïnformeerd worden over en daadwerkelijk mee beslissen**.

SYNTHESE CONCRETE TIPS EN CONCLUSIES UIT DEZE DIALOOGDAG:

CONCRETE TIPS

- onthaalmap aanbieden die kort maar krachtig en in eenvoudige taal geschreven werd. Er kan gedurende de begeleiding nog steeds uitgebreider info gegeven worden over bepaalde items.
- Een vertrouwenspersoon voorzien die de ouder in het proces van de begeleiding bijstaat. Dit is belangrijk omdat ouders zich vaak alleen voelen staan t.a.v. de begeleiding rond hun kind.
- Informele vaste momenten voorzien, zoals de 'lage drempel zondagavond'. Dit geeft ouders meer de mogelijkheid om voeling te houden met het reilen en zeilen in de voorziening, en verlaagt de drempel om een praatje te slaan met de begeleiding over hoe het met hun kind gaat.
- De ouders informeren over zaken die hen kunnen helpen om het contact met hun kind te verbeteren. Een voorbeeld is de “doorlopende toestemming” die kan aangevraagd worden bij de jeugdrechter, omdat het vervelend is om elke kleine vraag voor extra contact met het kind via de jeugdrechtbank te moeten regelen.
- Ouders uitnodigen op een teamvergadering, bij de casusbespreking. Wel zorgen dat er niet teveel hulpverleners zijn.
- Het dossier gebruiken (meenemen) in de begeleiding en ermee aan de slag gaan, om wantrouwen weg te nemen en de stem van ouders meer naar voor te laten komen in het dossier.
- Co-begeleidingen bij een thuisbegeleiding kunnen de posities van ouders en kinderen versterken.

VISIE – PRINCIPIËLE KEUZES

- Als HV gesprekken voeren met ALLE partijen, ieders mening bevragen. Ouder die niets meer zegt ≠ onverschillig zijn → positieve ervaring = MOED geven.
- Bij intake de hulpvraag bevragen en blijven bespreken gedurende de begeleiding.
TIP: intake binnen de vertrouwde omgeving!
- Info-onthaal: Besef goed, hulpverleners, hoe ouders voor je staan bij de eerste ontmoeting. Bedenk hoe zij zich kunnen voelen als het niet goed gaat met hun kind, in relatie tot hun kind,...
- Ouders zijn betrokken partij: Hoe kunnen zij hun positie als ouders blijven opnemen, waarmaken,...? Hoe kunnen zij contact houden?
- Belemmeringen: Houd rekening met de praktische onmogelijkheid voor ouders om te komen. Doe actieve inspanningen als hulpverlener om informatie in de twee richtingen te laten stromen tussen ouders en kinderen.
- We dienen als hulpverleners te zoeken naar een systeem om wederzijds informatie te kunnen uitwisselen tussen ouders en kinderen, afhankelijk van het soort informatie.
- Regels en systemen die bepalen hoe de hulpverlening wordt georganiseerd, zetten ouders soms buiten spel, ... zo voelen zij dit aan.
- Er is een verschil tussen inspraak krijgen, geïnformeerd worden over en daadwerkelijk mee beslissen.
- Er een zaak van maken om nooit zonder de ouders naar een overleg te gaan, tenzij de ouders liever niet aanwezig zijn. En heel belangrijk hierbij is dat de voorbereiding ervan samen met de ouders gebeurt. Zo is de inhoud mee door hen gedragen, en hebben zij meer invloed op wat beslist wordt.
- Meer plaats geven aan gezinsbegeleiding, naast de individuele begeleiding van het kind.
- Zorgen voor nabijheid tussen ouder en kind, bijvoorbeeld bij de schoolkeuze.
- Ouders beslissingen laten nemen over zaken m.b.t. hun kind bij een pleegplaatsing, als het uitvoerbaar is voor het pleeggezin.